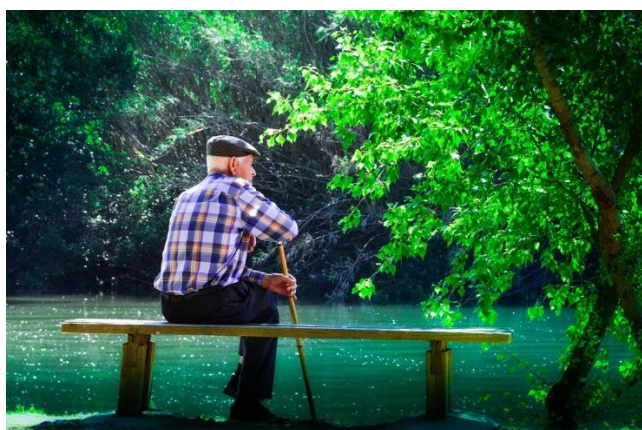

COR-NIEUWS

*COR-Nieuws is een tweemaandelijks uitgave van
de Commissie Ouderenzorg Religieuzen van de KNR*

NUMMER 2018-2, APRIL 2018

INHOUD

Inhoud	1
Aan het woord	1
De geestelijke verzorging komt er nog steeds bekaaid vanaf	2
Minister wil knelpunten met persoonsvolgend budget aanpakken	3
De cliënt in regie door een persoonsvolgend budget	3
Handreiking lokale heffingen bij zorggebouwen	4
Pleidooi voor een deeltijdverpleeghuis.....	4
Een vol sociaal leven is goed voor ouderen met dementie	5
Trainingsmaterialen over bespreken eenzaamheid	5
Depressie herkennen bij ouderen	6
Het ziekenhuis was van ons	6
Factchecker helpt registraties wijkverpleging terug te dringen	7

Veilig omgaan met eten en drinken bij kleinschalige Woonvormen.....	7
Vorming en toerusting.....	8
Pastorale column	9
Agenda	10
Oproep.....	11
Boek	11
Reacties en suggesties	11
Volgende COR-Nieuws.....	11
Colofon.....	11

AAN HET WOORD

PASTORAAT IN HET KLOOSTER

Vorig voorjaar kwam ik in het klooster werken om pastor voor de zusters te zijn. Met een uitschieter naar beneden en enkelen naar boven, bleek de gemiddelde leeftijd van de zusters 89 jaar te zijn. Lange levens dus, met van alles erin. Ik heb ruim tijd genomen om iedere zuster ter kennismaking persoonlijk te bezoeken. Dat helpt mij bovendien om namen te onthouden en gezichten te herkennen. Ik ben hierbij onder de indruk geraakt van de levensverhalen die ik mocht horen. Over de vroegste jeugd van de zuster in het ouderlijk huis, het opkomen, herkennen en uitrijpen van een roepingsbesef, de nog voorzichtige of al zekere initiatieven uitlopend op de eerste klopp op de kloosterpoort en de weg van groei naar de definitieve keuze voor religieus leven.

Ik kwam ook onder de indruk van de verhalen die mij toevertrouwd werden over het vele goede werk dat iedere zuster verzet heeft, in eigen klooster, buurt, eigen land of in de missielanden.

Als koepelbegrip plaats ik boven al die inzet het woord 'toewijding'. Het kan ook niet anders; om vanuit een gelovige bezieling tot vormen van sociaal-maatschappelijke activiteit te komen en deze ook vol te houden, dat vraagt om stevig gewortelde en volhardende toewijding.

Mijn werk in het klooster bestaat uit een veelheid aan taken die behoren tot de traditionele corebusiness van de pastorale functie. Naast de liturgische taken bezoek ik met regelmaat en met een creatieve invulling de zusters in de zorgcommunities. Uiteraard wordt ik ook gevraagd voor ziekte- en stervensbegeleiding en ben ik gesprekspartner voor iedere zuster die op verzoek graag eens praten wil. In de afgelopen maanden mocht ik bovendien een bijdrage leveren aan het beleid over zorg en begeleiding (palliatieve- en mantelzorg) voor de zusters in het klooster die in de laatste levensfase van hun leven zijn.

Vanuit het presentiepastoraat benoem ik mijn dag-invulling graag met 'kwaliteit van aanwezigheid'. Lopend in de gangen, onderweg van A naar B, is er eigenlijk altijd wel iets dat de aandacht kan of moet krijgen. Zomaar even aan een zuster vragen hoe het gaat met een ziek familielid, hoe het dagje uit naar het een of ander verlopen is, of het Mandala tekenen nog steeds plezier en rust geeft, of ze al gezien heeft dat de grote bomen in de tuin 's avonds boordevol roeken zitten, enzovoort, enzovoort.

Het streven is dan ook, dat de pastorale aanwezigheid in het klooster een bijdrage is aan de kwaliteit van leven en samenleven. Dat gaat dus langs de weg van aandacht van de één voor de ander en van mij voor het geheel. Het vragen en luisteren naar ieders wel en wee staat daarbij centraal.

In een mate waarvoor in vroegere en meer missionaire tijden doorgaans geen tijd en ook weinig ruimte was.

Op de oude dag wil het persoonlijke en vele nu eindelijk verteld worden om thuis te zijn en rust te vinden.

Zo gaat dat bij religieuzen en zo gaat dat bij vele oudere mensen.

Harry Wiggers, pastoraal werker

Wilt u ook aan het woord? Mail naar:
cor@knr.nl

DE GEESTELIJKE VERZORGING KOMT ER NOG STEEDS BEKAAID VANAF

Verpleeghuizen krijgen vanaf 2018 elk jaar 435 miljoen euro structureel bij voor meer personeel. Die investering levert 7000 extra voltijdsbanen in de zorg op. Dat lijkt goed nieuws, maar is het niet. Als het geld wordt uitgegeven met de visie van de afgelopen jaren, dan verdwijnt het naar strikt medische zorg. Dan zijn de risico's weer afgedekt, de protocollen afgevinkt en zit iedereen straks veilig in zijn kamer. Maar wordt daarmee de roep om meer menselijke maat recht gedaan? Eerder dit jaar trok het kabinet 100 miljoen euro extra uit voor verpleeghuizen met hoge nood. De aanleiding was een Kamerbreed gesteunde motie die het kabinet vroeg het manifest 'Scherp op ouderenzorg' van Hugo Borst en Carin Gaemers te omarmen. Sindsdien zijn allerlei nieuwe oproepen gelanceerd, waardoor onscherp zou kunnen worden waar de roep om 'goede zorg' in eerste aanleg over ging. Over de focus was Gaemers helder volgens haar is het 'hoog tijd om de barricaden op te gaan voor goede geestelijke verzorging binnen alle instellingen voor langdurige zorg'.

Bron: www.skipt.nl

MINISTER WIL KNELPUNTEN MET PERSOONSVOLGEND BUDGET AANPAKKEN

Het pgb is een belangrijk instrument om eigen regie te blijven voeren, aldus de minister in een brief van 16 februari 2018 aan de Tweede Kamer. Maar er zijn wel maatregelen nodig.

Uit het onderzoek komt naar voren dat verbetering mogelijk is.

Er zijn drie aanbevelingen:

Het onderzoeksbureau beveelt aan om in een (uniform) kader de taken, kennis en vaardigheden voor goed pgb-beheer vast te leggen. Aan de hand van dit kader kunnen verstrekkers bij de pgb-aanvraag beoordelen of de budgethouder en/of de vertegenwoordiger in staat is om het pgb goed te beheren.

Het onderzoeksbureau geeft ook aan dat het belangrijk is dat vertegenwoordigers onderling en met de budgethouder heldere afspraken maken en vastleggen over de rolverdeling bij het pgb-beheer.

Het onderzoeksbureau adviseert tot slot een verkenning naar het verleggen van verantwoordelijkheid voor het pgb-beheer van de budgethouder jegens de verstrekker naar degene die het pgb daadwerkelijk beheert.

De aanbevelingen zullen verder worden uitgewerkt met relevante partijen.

Kijk op: www.actiz.nl

DE CLIËNT IN REGIE DOOR EEN PERSOONSVOLGEND BUDGET

Er zijn verschillende manieren om de eigen regie van bewoners in verpleeghuizen te versterken. Sommige organisaties kiezen ervoor om de cliënt de beschikking te geven over een deel van het budget dat hoort bij zijn/haar Wlz- indicatie. De cliënt kan dit zogenoemde persoonsvolgend budget gebruiken om diensten in te kopen bij de organisatie.

Binnen Waardigheid en trots – Ruimte voor verpleeghuizen hebben een aantal organisaties ervaring opgedaan met het werken met het persoonsvolgend budget. Zij vullen dit op verschillende manieren in: enkele organisaties geven het budget virtueel aan de bewoner, anderen werken met persoonsgebonden uren en weer anderen experimenteren met arrangementen in combinatie met punten die een bewoner te besteden heeft.

Los van de vorm die een organisatie kiest, zijn de eerste effecten van het werken met een persoonsvolgend budget veelbelovend: niet alleen past de zorg steeds beter bij de cliënt, ook de medewerkers beleven plezier aan het hervinden van de kern van hun werk en het leveren van cliëntgerichte zorg. Deze positieve effecten vormden de aanleiding om de ervaringen van organisaties die met een persoonsvolgend budget werken te bundelen in de publicatie 'De cliënt in regie door een persoonsvolgend budget'.

Vind op: www.waardigheidentrots.nl

HANDREIKING LOKALE HEFFINGEN BIJ ZORGGEBOUWEN

Bij zorggebouwen die worden opgesplitst in afzonderlijke wooneenheden ontvangt niet meer de zorgorganisatie de aanslagen voor de lokale heffingen maar de individuele bewoners. Dit leidt tot tal van knelpunten, onder meer omdat bewoners niet altijd overweg kunnen met die heffingen, zoals de rioolheffing, ingezetenenheffing en de afvalstoffenheffing. Met de VNG is gewerkt aan een handreiking die de mogelijkheid biedt hierover aparte afspraken te maken met gemeenten, zodat niet bewoners maar de zorgorganisatie de heffing ontvangt. Naar aanleiding van signalen van leden heeft ActiZ dit onderwerp opgepakt met onder meer het netwerk van vastgoedmanagers. (Zie hierover eerdere berichtgeving op:

<https://www.actiz.nl/nieuws/web/ouderenzorg/open/2017/04/oproep-knelpunten-bag-registratie>) Daarbij is overleg gevoerd met de VNG om tot een werkwijze te komen die het voor beide partijen eenvoudiger maakt. Dit heeft geresulteerd in een handreiking voor gemeenten en zorgorganisaties, die inmiddels op de website van de VNG is gepubliceerd. Deze handreiking is daarbij ook bruikbaar richting belastingsamenwerkingsverbanden en Waterschappen.

De handreiking biedt geen directe oplossing voor het probleem van de hogere totaalaanslag dan voorheen toen het zorggebouw nog als één zorggebouw werd aangeslagen. De reden is dat gemeenten wettelijk verplicht zijn zelfstandige wooneenheden als zodanig te behandelen ook al bevinden die zich in zorggebouwen.

Bron: www.actiz.nl

PLEIDOOI VOOR EEN 'DEELTIJDVERPLEEGHUIS

D66 en VVD pleiten voor verpleeghuizen waar ouderen niet voortdurend, maar slechts een paar dagen per week wonen. Het kabinet moet proefdraaien met zulke parttimeverpleeghuizen en -zorgpensions, vinden Tweede Kamerleden Vera Bergkamp (D66) en Sophie Hermans (VVD).

Bergkamp wijst erop dat 'steeds meer ouderen langer thuis blijven wonen. Maar er is een groep die in toenemende mate zorg en ondersteuning nodig heeft'. Ook zijn er ouderen die de stap te groot vinden om al helemaal in een verpleeghuis te gaan wonen, zegt het D66-Kamerlid. Haar VVD-collega Hermans hoopt dat 'je zo een beetje kunt wennen aan het wonen in een verpleeghuis. Bovendien ontlasten we dan de mantelzorgers en de wijkverpleegkundige die op de andere dagen voor je zorgen'.

Volgens Mezzo-directeur Liesbeth Hoogendijk 'stellen mantelzorgers een opname vaak uit omdat zij de zorg zelf willen geven. Met deeltijdzorgwonen is er een alternatief voor mensen die samen langer thuis willen blijven'.

Vind op: www.medischcontact.nl

EEN VOL SOCIAAL LEVEN IS GOED VOOR OUDEREN MET DEMENTIE

Ouderenpsycholoog Frans Hoogeveen is gegrepen door de hoge leeftijd die bewoners van de zogenoemde 'blue zones' (o.a. Sardinië) in redelijke gezondheid kunnen bereiken. Als ouderenpsycholoog heeft Frans Hoogeveen bijzondere belangstelling voor de zogenaamde 'blue zones', een aantal gebieden in de wereld (o.a. Sardinië en de Japanse eilandengroep Okinawa) waar mensen gemiddeld langer, gezonder en gelukkiger leven dan elders, en waar dementie minder vaak voorkomt. Er zijn een aantal verklaringen waarom je hier zo opvallend veel vitale mensen van boven de 100 jaar oud aantreft, maar voornamelijk het sociale aspect lijkt een belangrijke rol te spelen. Bewoners van de 'blue zones' hebben vaak hechte vriendengroep.

Bovendien speelt het geloof (of in het geval van Okinawa voorouderverering) een belangrijke rol in het bestaan. Mensen hebben ook op hoge leeftijd nog een doel in hun leven, en bewegen zich in kringen van gelijkgestemden. Als onderzoeker van 'het demente brein' besteedt Hoogeveen in zijn presentaties veel aandacht aan de lessen die we kunnen trekken uit de 'blue zones'. Doelloosheid en eenzaamheid, waar ouderen in ons land vaak mee te maken hebben, zijn niet alleen slecht voor hart en bloedvaten maar ook voor het brein. Wie daarentegen gezond leeft, in harmonie met zijn omgeving, wordt niet alleen ouder, maar krijgt ook veel later (of helemaal niet) te maken met dementie. En met veel hersenreserve houd je het langer vol.

Lees op: www.nursing.nl

TRAININGSMATERIALEN OVER BESPREKEN EENZAAMHEID

Eenzaamheid is van alle leeftijden, maar komt het vaakst voor bij 75-plussers. Veel zorgverleners vinden het lastig om eenzaamheid bespreekbaar te maken. Kenniscentrum Movisie ontwikkelde een handboek voor een training 'Verbinden met eenzaamheid'. Volgens Movisie is er veel handelingsverlegenheid onder professionals voor het bespreekbaar maken van eenzaamheid. 'Professionals geven aan bang te zijn om het eenzame gevoel op te roepen en daarna niets te kunnen betekenen', zegt Martha Talma, adviseur/trainer bij Movisie. 'Ook is er sprake van een taboe rond eenzaamheid. Mensen komen er niet graag voor uit dat ze zich eenzaam voelen of weinig contacten hebben. Hulpverleners zijn bang om hun cliënt een stempel te geven.'

Vind het handboek op: www.zorgvoorbeter.nl

DEPRESSIE HERKENNEN BIJ OUDEREN

Een depressie wordt bij ouderen vaak niet herkend. Dat komt omdat de klachten aan de leeftijd worden toegeschreven, maar ook omdat de klachten anders zijn dan die van jongeren.

De stemming bij depressieve ouderen is vaak mat, gelaten en lusteloos. Ze hebben vaker last van lichamelijke klachten zoals verstopping, droge mond, onverklaarbare pijn, duizeligheid, hartkloppingen, trillende handen, druk op de borst, en hoofd- en rugpijn. De depressie kan ook blijken uit kleine gedragsveranderingen, zoals afnemende zorg voor het uiterlijk en weinig

belangstelling voor de dagelijkse bezigheden en hobby's. Lees meer hierover in de

folder Depressie bij ouderen van het Fonds Psychische Gezondheid.

Te vinden op:

http://www.zorgvoorbeter.nl/docs/PVZ/vin_dplaats/depressie/depressie-ouderen-folder-fpg.pdf

Bron: www.zorgvoorbeter.nl

HET ZIEKENHUIS WAS VAN ONS

Zuster Germana staat links

ZIJTAART | De ontmanteling van het oude ziekenhuis in Veghel is in volle gang. Achter de schermen wordt hard gewerkt aan een expositie, een lezing en natuurlijk de herontwikkeling van het terrein. Met de sloop van het oude Bernhoventerrein verliest Veghel de laatste tastbare herinnering aan een ziekenhuis. Zuster Germana van Ravestein, woonachtig in Zijtaart, begon in september 1953 aan de opleiding voor verpleegkundige. Met de inmiddels 86-jarige Zuster Germana werpen we een blik op het ziekenhuisleven van toe.

Zuster Germana begon haar carrière als verpleegkundige in Veghel in het ziekenhuis in de Gasthuisstraat aan het Middegaal. "Het was veel meer dan alleen een ziekenhuis", vertelt ze.

COR-nieuws 2018 nr. 2, april

"Het was een verpleeghuis voor ouderen, een bejaardencentrum, een klooster en er werden ook zieken verpleegd. De mannen en vrouwen zaten in die tijd apart."

Zuster Germana kwam als 21-jarige binnen in het ziekenhuis, ze belandde in een hele andere wereld. "Je kreeg ineens elke dag te maken met zieke mensen. Er zaten dagen tussen dat we om 06.00 uur begonnen en doorwerkte tot 23.00 uur. Af en toe moest je er dan 's nachts nog uit voor een noodgeval. Dat kon, omdat we in het ziekenhuis sliepen. Tijdens de gebedsmomenten vielen er wel eens zusters puur uit vermoeidheid in slaap." Zuster Germana vertelt het met een grijns op haar gezicht. "Het ziekenhuis was van ons. We hadden allemaal een passie voor ons werk en de organisatie was eigenlijk best goed voor die tijd. Elke afdeling had een zuster als hoofd. We deden het werk samen voor een hoger doel."

In de jaren dat Zr Germana werkzaam is geweest als zuster hebben er veel verandering plaatsgevonden in de patiëntenzorg.

"De vooruitgang op verpleegtechnisch gebied natuurlijk, maar ook kleine dingen als een afgesloten medicijnenkast, een poetspoeler of wielen onder de bedden."

Zuster Germana is van mening dat zij als zusters het begin hebben gemaakt in het onderwijs, zorg voor zieken en oude van dagen. "Veel van dit werk is intussen overgenomen door verschillende beroepsgroepen en dat is prima zo. Ons werk is klaar", besluit ze.

Bron: www.kliknieuws.nl/regio/stadskrantveghe

FACTCHECKER HELPT REGISTRATIES WIJKVERPLEGING TERUG TE DRINGEN

Zorgmedewerkers uit de wijkverpleging hebben de dilemma's zelf aangeleverd. De download laat zien of de registratie verplicht is, wat de achterliggende reden is en hoe je de last kunt beperken. 'Hiermee willen we helderheid bieden, een discussie op gang brengen over nut en noodzaak en handvatten bieden om registratielast terug te dringen' vertelt Else Stapersma adviseur bij Vilans (en expert Valpreventie voor Zorg voor Beter). 'De professionaliteit van verzorgenden en verpleegkundigen moet weer centraal komen te staan, niet de registratie.'

Download de Factchecker Registreren in de wijkverpleging - Hoe kun je dit verminderen?

Te vinden op: www.zorgvoorbeter.nl

VEILIG OMGAAN MET ETEN EN DRINKEN BIJ KLEINSCHALIGE WOONVORMEN

Binnen de themagroep Voedselveiligheid - HACCP van Waardigheid en trots, Ruimte voor verpleeghuizen is door de zorgaanbieders, in samenwerking met het Voedingscentrum en de NVWA, gewerkt aan verheldering van de hygiëncode voor (met name) kleinschalige woonvormen zodat de begrijpelijkheid voor de professionals toeneemt, er beter wordt aangesloten bij de behoeften van cliënten en de registratieverplichtingen worden verminderd. De implementatie van de hygiëncode bij de deelnemende zorgaanbieders laat zien dat het gesprek over veilig eten en drinken meer aandacht heeft gekregen. Mag een familielid zelfgemaakte appeltaart meenemen? Moet je de temperatuur van de koelkast registreren? Dit zijn voorbeelden van concrete situaties die besproken zijn met zorginstellingen. Op basis van zulke praktijkervaringen is de 'Hygiëncode voor de voedingsverzorging in woonvormen' nog praktischer toepasbaar gemaakt. Door het volgen van de Hygiëncode woonvormen maak je aantoonbaar dat je handelt volgens de hygienewetgeving. Om de praktijk makkelijker te maken zijn verschillende punten in deze Hygiëncode verhelderd of aangepast.

Lees meer over de aangepaste hygiëncode: www.waardigheidentrots.nl

VORMING EN TOERUSTING

Op 6 maart jl. werd de eerste scholingsdag 'de kunst van het begeleiden van de ouder wordende religieus' gehouden.

Op deze eerste dag kwamen 24 medewerksters (allen vrouwen) van verschillende religieuze instituten naar kloosterhotel ZIN in Vught om daar de training bij te wonen. Naast kennis over gedragsveranderingen bij ouder wordende mensen, stonden vooral ook de praktische vaardigheden en handreikingen centraal. Trainers Agnes Roks en Netty Aarts zijn beiden jarenlang zelf werkzaam geweest in de zorg en hebben veel ervaring met het geven van trainingen op dit vlak.

Bovendien is Agnes zelf werkzaam in een religieus instituut waardoor zij de situaties van binnenuit herkent.

In de ochtend werd uitleg gegeven over de werking van het ouder wordende brein. Wat gebeurt er nu eigenlijk in het hoofd van iemand die begint te dementeren? Aan de hand van praktische voorbeelden en oefeningen waarbij de deelnemers zelf situaties konden ervaren, werd duidelijk wat dementie doet met iemands mogelijkheden om te denken en te handelen. Trainster Netty liet de deelnemers ervaren hoe het voelt de grip op een situatie te verliezen. Het hele theorieverhaal werd aangevuld met voorbeelden uit de praktijk die veel herkenning opriepen bij de deelnemers.

Na de uitstekend verzorgde lunch, waarin veel verhalen en ervaringen werden uitgewisseld, was het tijd voor praktische oefeningen. In kleine groepjes werd getraind wat goede en minder goede manieren zijn om te gaan met religieuzen met (beginnende) dementie. Er was veel ruimte om in te gaan om specifieke vragen vanuit de praktijk en er werden handreikingen geboden.

Hoe ga je om met een zuster die als maar boos of juist heel verdrietig is? Wat doe je met een religieus die steeds meer spullen wil verzamelen of over de gangen dwaalt? Hoe benader je een zuster die haar kleding steeds onder de vlekken heeft zitten? Hoe belangrijk kan het zijn dat zusters wel naar de kapel kunnen gaan voor het getijdengebed, ook al lijken ze er niets meer van mee te krijgen? Ook onderwerpen als eenzaamheid, het onbegrip en verdriet kwamen aan bod. Na afloop van de dag gaven de medewerksters aan veel aan de dag te hebben gehad. Niet alleen doordat ze door de informatie meer begrip hadden gekregen voor wat dementie doet met mensen, maar juist ook vanwege de vele praktische adviezen van trainers en mededeelnemers. Ook de uitwisseling van ervaringen en het merken dat je niet die enige bent die worstelt met vragen, maakte de dag zeer zinvol. Veel gehoorde opmerkingen waren dan ook: 'dit zouden mijn collega's ook moeten doen'. 'Ook de zusters en paters zouden zo'n soort training moeten volgens, zodat het ook voor hen makkelijker wordt om te gaan met hun dementerende medebroeders en -zusters.'

Wegens het succes en het grote aantal aanmeldingen, wordt deze scholingsdag herhaald.

Erika Op 't Hoog, stafmedewerker KNR communicatie.

HET RITME VAN NATUURLIJK LEVEN IS GEGEVEN LEVEN.

"In een samenleving die de grote feesten verslonst, vervreemden mensen van natuur en gegeven leven, van elkaar en tenslotte van zichzelf." -citaat van Peer Verhoeven-

Tot ver in de vorige eeuw leefden mensen op het ritme van de natuur. Het weer, daglicht, oogst, voedselvoorraad en seizoenen gaven het leven inhoud. We hebben net de vastenperiode achter de rug, het paasweekend is voorbij en de Pinksterdagen lonken. Het lijkt erop alsof wij vooral door Albert Heijn, de Jumbo en de Lidl herinnerd worden aan de tijd van het jaar. Maar voelen we nog het natuurlijk ritme van het leven, van ons leven? Blijft de verbinding met de natuur, met de bron van ons leven, bestaan?

Tot halverwege de vorige eeuw, raakte het voedsel op het einde van de winter op. De voorraad werd minder, dus werd het tijd om zuiniger met de voorraad om te gaan. Per slot van rekening wist je niet wanneer de voorraad weer aangevuld kon worden. Zuiniger met je voedsel omgaan, verklaart het idee in maart/april te vasten. Dat het ook nog een goede invloed kon hebben op je hele gestel was mooi meegenomen. Dat je ook geestelijk je kon zuiveren is dan een vertrouwd en passend idee.

Het eerste groen in de lente is de bode van nieuw leven, van hoop op nieuwe voorraad. Tijd om te gaan zaaien want nu kan het zaad ontkiemen. Het paasfeest vieren als het feest van de toekomst, van de hoop op de nieuwe oogst, werd door de mensen aan den lijve gevoeld. Ze konden het bij wijze van spreken proeven. Logisch dat deze periode van het jaar door de kerk werd aangegrepen om Pasen te vieren. Het feest van nieuw leven, van hoop. Ook al zit het zaad nog in de grond, het vertrouwen is er. Het is God zelf, die als graan in de aarde gestorven is, maar toch weer boven komt. De verrezen Heer, teken van hoop en toekomst en nieuwe kansen.

Hemelvaart/Pinksteren is voor veel mensen een weekend om er op uit te trekken. Dat deed men vroeger al. In de meimaand naar Handel, naar Lommel, naar Oirschot, naar

De zon lokt mensen naar buiten en een zekere euforie, enthousiasme overvalt ze. In de christelijke traditie is het dan ook zeer begrijpelijk dat het Pinksterfeest in deze tijd wordt gevierd. De mensheid, de wereld zindert van het nieuwe, van euforie om wat er staat te gebeuren, om wat er allemaal mogelijk is. De geest van God maakt mensen enthousiast, zet ze aan het werk.

Voelt U in deze periode ook nog iets van het natuurlijk ritme om na de kersttijd wat te consuminderen? Ruikt u in maart/april de geur van vers geploegde aarde, waar het zaad op barsten staat, omdat het wil gaan groeien? Overvalt u ook een gevoel van blijheid, van energie, van enthousiasme, die velen in de meimaand naar buiten lokt?

Ik hoop voor u en voor uw omgeving dat u zich op een of andere manier herkent in dit natuurlijk ritme. Ik hoop dat u zich geestelijk en lichamelijk wel kan bevinden door bewust wat minder te consumeren. Ik hoop dat u instaat, bent het leven te vieren met gevoelens van hoop, van nieuw leven. Ik hoop dat in u steeds weer opnieuw die stroom, die euforie van 'we gaan er iets moois van maken' opborrelt. Kortom dat vasten, Pasen en Pinksteren niet supermarkt afhankelijke dagen zijn, maar in jou lijfelijk verankerd zijn, onderdeel van je eigen waarden in het leven zijn. Dan kan je ook gemakkelijker voelen dat God in je leven resoneert. Een God die niet mens-vreemd is, maar mensvriendelijk.

Wanneer je zo mag leven, in een natuurlijk ritme. Dan kan het leven je zowel rust als energie geven. Dan kan je het leven aan, vervreemd je niet van de natuur, van het leven, van je medemensen en van je zelf. Wie weet is God dan niet ver weg, maar ervaar je Hem in alles om je heen.

*Mooie dagen gewenst voor jou, maar vooral met elkaar.
Antoon van der Steen em. Kloosterpastor*

AGENDA

SCHOLINGSAANBOD

Wegens grote belangstelling voor de vormings- en toerustingsdag 'De kunst van het werken met en voor religieuzen' van 6 maart 2018, wordt deze dag herhaalt op 28 mei 2018. Inschrijving is helaas NIET meer mogelijk.

De werkgroep organiseert nog twee scholingsdagen dit jaar.

8 oktober 2018: 'Scholingsdag over de ouder wordende religieus voor leidinggevende- beleidsmedewerkers'.

20 november 2018: Scholingsdag voor medewerkers religieuze instituten 'Wat is het religieus leven?'.

Nadere informatie over deze dagen ontvangt u te zijner tijd.

Bij voldoende deelnemers is het ook mogelijk om een scholingsdag op de eigen locatie te laten plaatsvinden. Meer informatie en aanmelden kan via: Karin Bos, stafmedewerker ouderenzorg, k.bos@knr.nl

WORKSHOP 'LEVENSKUNST TOT STERVENSKUNST'

In het kader van project 'Van Betekenis tot het Einde' worden ook in 2018 scholingen aan zorgmedewerkers gegeven rond de thema's levenskunst en stervenskunst in de laatste levensfase. En hoe deze thema's zich tot elkaar verhouden.

In deze workshop is er speciale aandacht voor het model van **Carlo Leget**. Dit model gaat over vijf spanningsgebieden die zowel tijdens het leven als bij het sterven centraal staan. Denk bijvoorbeeld aan de spanning tussen vasthouden en loslaten. Daarnaast gaat het in deze workshop over onderstaande twee vragen, namelijk:

Hoe kun je stervenden en/of naasten erbij steunen? Hoe kun je ondersteuning bieden in praktische zin?

In de workshop krijgen deelnemers inzicht, handvatten en concrete tips hoe met deze thema's om te gaan.

De workshop is op 14 juni 2018, 13.00 tot 16.00 uur in Woerden. Kosten: 100 euro (professionals) en 75 euro (vrijwilligers) Organisator: Trainingswinkel van het Expertisenetwerk Levensvragen en Ouderen

Aanmelden via:

<http://www.relief.nl/trainingswinkel-netwerklevensvragen/-van-levenskunst-tot-stervenskunst>

OPROEP

Grootletterversie Klein Getijdenboek

Van een pastor van zustercongregatie met ouder wordende zusters ontving de KNR een vraag. De pastor merkt dat de zusters steeds meer moeite hebben met het lezen van het klein Getijdenboek. Hij heeft zich inmiddels al gewend tot de Nationale Raad voor Liturgie, uitgever van het getijdenboek. Zij staan in zijn ogen in principe open voor zo'n uitgave, behoudens enkele terechte vragen over kosten en vooral: hoeveel belangstelling zou daarvoor bestaan (of kunnen gaan ontstaan); ervan uitgaande dat de vergrijzing, (met mogelijk afnemend gezichtsvermogen) zich voortzet. Graag horen we van u of er in uw gemeente / congregatie interesse zou zijn voor de aanschaf van Grootletter uitgaven of anderszins aangepaste versies van het Klein Getijdenboek.

Uw reactie kunt u sturen naar, cor@knr.nl tot uiterlijk **15 mei 2018**.

BOEK

BOEK: MAG EEN MENS EENZAAM ZIJN?

In onze tijd beschouwen we eenzaamheid als een groot maatschappelijk probleem dat we moeten bestrijden. Instanties, professionals en vrijwilligers houden zich hiermee bezig. De vraag is echter of eenzaamheid zich wel laat bestrijden en of het een probleem is dat slechts negatief moet worden opgevat. In de bundel Mag een mens eenzaam zijn? werpen zeven auteurs uit verschillende wetenschappelijke disciplines een breed licht op deze vraag. Mariëlle Cuijpers (Vilans) schreef over de relevantie van het boek voor het werk van professionals in zorg en welzijn.

REACTIES EN SUGGESTIES

U kunt uw zorginstelling voor religieuze profileren in het COR-Nieuws in onze rubriek "Zicht op Zorg". Ook nieuws uit uw organisatie, zoals een fusie, verhuizing, opening of een nieuwe directie kan via ons bekend gemaakt worden in de wereld van religieuzen en zorg. Mail uw berichten naar: cor@knr.nl. U kunt de COR telefonisch bereiken via het secretariaat van de KNR, telefoon: 073-6921321.

VOLGENDE COR-NIEUWS

Het volgende COR-Nieuws wordt begin juni 2018 verzonden. De deadline voor de volgende editie is 18 mei 2018.

COLOFOON

Het COR-Nieuws is een tweemaandelijks nieuwsbrief van de KNR op het gebied van ouderenzorg aan religieuzen. Deze nieuwsbrief wordt kosteloos toegestuurd aan voormalige leden van de VOR (Vereniging Ouderenzorg Religieuzen), aan religieuze instituten en aan belangstellenden die actief zijn op het gebied van ouderenzorg aan religieuzen. U kunt u aanmelden via cor@knr.nl, of schriftelijk via het adres van de KNR: COR, Postbus 111, 5201 AC 's-Hertogenbosch.

Het COR-Nieuws is ook digitaal te verkrijgen, in plaats van óf naast de papieren versie. De digitale versie is te vinden op de website van de KNR www.knr.nl op de pagina van de commissie COR. U kunt ook een verzoek sturen om de nieuwsbrief digitaal te ontvangen op uw e-mailadres. Stuur daarvoor een berichtje naar cor@knr.nl.

Het COR-Nieuws is samengesteld door Karin Bos stafmedewerkster binnen de KNR. De lay-out en opmaak zijn verzorgd door Anouschka Vente. Secretariaresse.